

האליזכרה

עלון לשבת קודש

בס"ד

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

להצלחת כל התורמים לעלון, הם ובני משפחותיהם יתברכו בכל הברכות והישועות

נושא השבוע: **זהירות בדרכים [כג]**

י"ד אייר תשפ"ו 1623 (שנה לא')

ההפטרה: "והכהנים הלויים" (יחזקאל מד)

פרשת אמור

"שור או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תזות אמו... " (כב, כז)

יש בפסוק רמז לחינוך הילדים, היות והילדים שונים זה מזה בתכונותיהם ומזגם ולכן יש לנהוג כלפי כל אחד מהם באופן שונה.

יש ילד הדומה בתכונותיו ל"שור" - שמזגו סוער והוא מתפרץ לעיתים קרובות, וככל שינהגו בו בקשיחות וכריחו אותו לעשות דברים זה יעורר אצלו התנגדות עזה. כלפיו יש לנהוג ברכות וסבלנות שיסייעו לו למתן את תגובותיו.

יש ילד שדומה בתכונותיו ל"כבש" - שמיצג את התמימות, שהמוקש שבה שהוא עלול להיגרר אחרי חברים שאינם טובים ולנהוג כמותם, לכן יש לכוונו להפעיל שיקול דעת שימנע ממנו להיגרר בלי מחשבה.

יש ילד שדומה בתכונותיו ל"עז" - מלשון עזות, זהו הילד שמתפרץ ומתקוטט על כל דבר.

מדריכה אותנו התורה כיצד לחנכם וכותבת: "והיה שבעת ימים" - אלו שבעים שנות האדם, "תחת אמו" - זו השכינה, יקפידו ההורים כבר מגיל רך לחנכם לתורה ומצוות ויראו להם דוגמא אישית שתחדיר בהם קדושה ויראת שמים בעזרתם יוכלו לעדן את תכונותיהם המולדות.

וַיֵּצֵא בֶן אֵלֶּה יִשְׂרָאֵלִית וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... וַיִּקְוֶה בֶן הָאֵלֶּה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֵת ה' וַיִּקְלָל וַיִּבְיָאוּ אוֹתוֹ אֶל מֹשֶׁה וְשֵׁם אִמּוֹ שׁוֹלְמִית בַּת דְּבָרִי לְמַטֵּה

דן" (כד, י-יא)

"וַיֵּצֵא" - מהיכן יצא? מבית דינו של משה. לפי שבא ליטע אוהלו בתוך מחנה דן, אמרו לו: 'מה טיבך כאן?', אמר להם: 'מבני דן אני', אמרו לו: 'איש על דגלו לבית אבותם'. נכנס לבית דינו של משה ויצא מחויב, כי היה בן שלומית בת דברי שנוולד מהמצרי, ולא היה לו יחוס כלל מצד אביו, עמד וקלל את ה'. ושואלים: למה יבוא אדם ויקלל כלפי מעלה, אם לא הלך לו דבר כרצונו, צריך להיות בכעס כלפי בני אדם שחייבוהו ולא כלפי שמיא ר"ל?

מסביר המוהר"א ש זצ"ל: כאשר אדם מאבד את סבלנותו ואורך רוחו, עליו לדעת שאבדה אמונתו!! כי אם היתה לו אמונה בה' יתברך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך, ואין טבע או מזל ושום דבר לא נעשה מאליו לא היה בא לידי כעס וחרון אף, ולכן כשאיבד את סבלנותו נגד אלו שחייבוהו בבית הדין עמד וחרף כלפי מעלה ר"ל.

סבלנות דרושה בכל תחום בחיים!!!

השקפת היהדות

אישה אחת צעדה בסופרמרקט מאחורי אמא ובתה בת השלוש, שישבה בתוך עגלת הקניות. כשהן עברו ליד מדף העוגיות, הילדה ביקשה עוגיות והאמא אמרה: "לא!" התחילה הילדה לילל ולצעוק ולהקים מהומה, אבל האמא שמרה על שלווה רוחה ורק אמרה בנחת: "או-קיי טלילה, נשארה לנו רק עוד חצי שורת מדפים של עוגיות, תיכף נסיים כאן, אל תתרגזי, רק עוד טיפה". הן סיימו את שורת העוגיות והמשיכו הלאה והגיעו לשורת המדפים עמוסי הממתקים.

ע"פ "אור החיים" אופק ת"א * שעון קיץ * לא לעיין בתפילה * שקיעה 7:26-7:22 * סוף זמן ק"ש 8:31-8:35
כניסת שבת: 7:02 יציאת שבת: 7:54 יציאת ש"ת: 8:45

הילדה החלה לצעוק ולדרוש ממתקים, האמא סירבה לקנות לה והיא התחילה לרקוע ברגליים ולהשתולל, אבל האמא לא איבדה את העשתונות:

“די, טליה, די, אל תתרגזי. לא נשאר לנו עוד הרבה. עוד שתי שורות ואנחנו מסיימות את הקניה. תהיי סבלנית, רק עוד טיפה”. כשהגיעו אל הקופה כדי לשלם על המצרכים, נתקל מבטה של הילדה במסטיקים הצבעוניים והיא דרשה בתוקף מסטיק, כשאמה השיבה בשלילה, עשתה שם הילדה סצנה קולנית של בכי וצעקות והאמא דיברה בקול רגוע ושקט:

”טליה, לא להתרגז. אנחנו תכף מסיימות כאן, חמש דקות ואנחנו בחוץ ואז ניסע הביתה ותוכלי ללכת לנוח”. האמא סיימה לשלם ויצאה מהסופרמרקט אל מכוניתה, האישה שהלכה אחריהן והיתה עדה לכל המתרחש פנתה לאם: “תסלחי לי גברתי, לא יכולתי שלא לשים לב כיצד שמרת על קור רוחך, אני חייבת להחמיא לך על הדרך שבה התנהגת עם טליה הקטנה”.

נתנה בה האמא מבט מחויך ואמרה: “לקטנה קוראים רעות ... אני זו טליה!!!”.

סבלנות, כמה חשוב שנדאג “להטעיין” ולמלא בה את עצמנו סבלנות היא היכולת שלנו לשמור על “איוון”, כשאנו נתונים במצבים מלחיצים ומכעיסים. ולא ניפול ברוחנו כאשר יש שינוי או פער בין מה שאנו רוצים שיקרה לבין מה שקורה בפועל, אדרבא נמצא דרכים יצירתיות להתמודד.

בסבלנות טמונות חמלה, קבלה והבנה כי היא מאפשרת לנו להתבונן על הצד השני ולהבין שהוא מגיב מתוך נקודת המבט שלו ולא כי הוא נגדנו. ולנו, יש רק יכולת לבחור איך להגיב, כי זו הבחירה שלנו אם לקחת את “מתנת” הכעס, או חוסר הסבלנות של מישהו אחר...

ההבלגה שהצמיחה פרנסה..

מעשה שהיה

אני אברך ירושלמי, נשוי ואב לתינוקת. מיד לאחר הנישואין הצליחה

אשתי למצוא מקום עבודה במשרד רציני, שמחננו מאד שכן זה אפשר לנו לחיות

ברוחה כלכלית.

כעבור מספר שבועות התברר כי אשתי בהריון והודינו להקב"ה על הארת הפנים, אלא שלאחר חמישה חודשים קיבלה אשתי בצהרי יום קיצי אחד מכתב פיטורין מנומס ולקוני מדי "אנו מודיעים לך על סיום עבודתך במשרדנו ומאתלים לך הצלחה בהמשך דרכך".

הופתענו מאד והיו לכך מספר סיבות: הבוס היה מרוצה ממנה, הפיטורין בוצעו יומיים לפני התאריך הקובע שממנו אסור לפטר אישה שעתידה ללדת, 5 תלושי המשכורת אינם מזכים אותה בכספי חופשת הלידה וגם הסיכויים למצוא עבודה במצבה שאפו לאפס.

אודה ולא אבוש שרתחתי מזעם על הבוס חסר הלב, רציני לנסוע למשרדו ולהשמיע כלפיו כמה משפטים נוקבים, אבל אשתי עצרה בעדי מלעשות כן ואף מנעה ממני מלעשות זאת בטלפון ואמרה: "אם אנחנו מאמינים שפרנסה משמים ושהכל לטובה, אז מדוע בשעת ניסיון כל התאוריה הזו מתנפצת..."

למה לכעוס? ומדוע להקפיד? הפיטורין נעשו כחוק, הקב"ה מעמיד אותנו במצב בו אנו אמורים להתחזק באמונה ולא לאבד עשתונות", אבל אני לא הייתי רגוע, הרגשתי צורך לפעול ולקרא אותו לסדר.

עברנו ימים קשים מאד, הפרוטה כלתה מן הכיס, בקושי שלמנו חשמל ומים, לא היה לנו מניין לשלם שכירות. הבלגתי אבל בראשי עלו רעיונות איך לזעזע את הבוס. בשעה טובה זכינו לתינוקת מקסימה, בשבת שלאחר קריאת השם הייתי אמור לשלם שכירות, ניגשנו לביטוח לאומי כדי לברר אולי בכל

זאת מגיעים לנו כמה פרוטות. הפקידה הקשוחה הביטה בחמשת התלושים והפטירה צוננת: "את לא זכאית לדמי חופשת לידה... זה ברור לך", שתקנו וקמנו לצאת. לפתע החל מבטה הקשוח להתעזן "אני רואה פה שקיבלת עוד 3 תלושים של 80 ₪ לחודש כשהיית נערה בת 17, התלושים הללו מצטרפים לתלושים החדשים". "נכון, אימי עבדה בניקיון משרדים וחלתה באותה תקופה, ואני בימי לימודי

בסמינר החלפתי אותה כמה פעמים". הפקידה חייכה, "גבירתי את זכאית לקבל חודשיים של דמי אבטלה..."

שמחננו מאד, הכסף הזה כיסה את ההלוואות שלקחנו לשכירות ואף נותר לנו מעט כסף.

כעבור חודשיים וחצי ראינו מודעה שמחפשים מזכירה בכירה למשרד גדול ומפורסם בתנאי העסקה

מצוינים. "תנסי", הצעתי לאשתי, "אין סיכוי, הם מחפשים מישהי עם ניסיון", אמרה. ובכל זאת לאחר יומיים היא ניגשה לראיון, הפעלתי המון קשרים וידידים כדי שתצליח להתקבל כולל סגן ראש העיר המתגורר באותו בניין, לפחות 15 נשים בעלות ניסיון רואיינו באותו יום. בשעת לילה קיבלנו טלפון ממנהלת המשרד הגדול שאמרה "התקבלת לעבודה, מחר ב-10:00 חתימת חוזה", שמחנו לשמע הבשורה. לאחר חתימת החוזה המכובד שכלל משכורת מצוינת והטבות רבות שאלה אשתי: "אשמח לדעת מה הסיבה שזכיתי לתפקיד המכובד", ובליבה חשבה שמא אחד מקרובנו שהכיר את בעלי המשרד פעל בנידון. המנהלת השיבה: "חשבתי שאת יודעת, הבוס הקודם שלך הוא משרד משנה הנותן שירותים למשרדנו, הוא המליץ עליך בחום רב וסיפר על מסירותך וכשרונך והבטיח לי מפורשות שנרווה ממך נחת למרות שאת צעירה וחסרת קצת ניסיון ואני מאמינה לכל מילה שלו, הוא הספק הכי אמין ורציני שלנו", הופתענו ואני הבנתי כמה צריך לדון לכף זכות, הרי יכולתי להתפוצץ על הבוס הקודם אך אשתי מנעה זאת ממני, וב"ה הרווחנו משרה מצוינת לאשתי במקום צנוע ואכותי - זהו שכרה של ההתגברות.

(אלבום 79-קובי לוי)

הלכות מידת הסבלנות[ג]

פינת ההלכה

א. מידת הסבלנות, היא יכולת האדם להיות מאופק, סבלן, רגוע ונינוח מול: אכזבה קשה, שאיפה שלא מומשה, ציפייה שהכזיבה, פגיעה אישית כאובה, סכסוך, התמודדות רוחנית או גשמית, מבלי לפעול בחופזה ולא למהר להכריע אלא לנהוג בסבלנות, איפוק וקור רוח (פניני פרשת שבע גליון 135 הרה"ג אשך קובלסקי) ומידה זו נצרכת בכל תחומי החיים (פלא יועץ ע' סכלנות).
ב. אדם שהוא סבלן יוכל בנקל להימנע מלדבר לשון הרע, כי שמרגיל את עצמו להשלים עם כל מה שאירע עימו וגם אם פלוני ציערו, הציק לו ינהג בסבלנות ממילא לא ילך לספר לשון הרע אודותיו (חפץ חיים שמירת הלשון ענין התבונה פ"ח).

ג. כל אדם יודע שבסוף יצטרך להיענש על מעשיו הרעים בעולם הזה [כי אדם אין צדיק בארץ, אשר יעשה טוב ולא יחטא" (קהלת ז, ט)] ואם יקבל על עצמו בשמחה להיות סבלן ולהעביר על מידותיו, בזה ינקו לו מהעונשים שהיה צריך לקבל. כמו שאמרו חז"ל: (גמ' ראש השנה יז): "כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו" שנאמר (מכילתא, יח): "נושא עוון ועובר על פשע", למי נושא עוון? למי שעובר על פשע (חפץ חיים שמירת הלשון ענין התבונה פ"ח).

הסבר: מבאר הרמ"ק (רבי משה קורדובו ס' תומר דבורה פ"א): לפעמים גוזרים על האדם בשמים ייסורים בגין מעשיו הרעים ומצד שני מעשיו הטובים מסנגרים עליו ואז עושים עסקת "טוען ונטען", אע"פ שאין מקבלים את המקטרגים, מ"מ אי אפשר שלא יסבול כלל ולכן מחליטים שיענש ע"י שיביישוהו ברבים וילבינו פניו ואז יחשב כאילו מת. ואם יקבל באהבה יותירו לו על כל הייסורים שביקשו המקטרגים להענישו. אך אם לא יקבל באהבה, לא יתכפר לו ולכן אומר הרמ"ק שכדאי לאדם לסבול כל סבל, גם סבל עלבון חברו כי סבל זה פורק ממנו הרבה ייסורים קשים ומרים, והיו חכמים שהיו מחפשים אדם שיפגע בהם ויעליב אותם בכדי למרק עוונותיהם (לראש יוסף סכלנות לגר"י ולעקנין עמ' כז).

דוגמא ממעשה שהיה: מסופר על רבינו בחיי, מחבר ס' 'חובת הלבבות' שהיה מגדולי הראשונים וחי לפני 1000 שנה, שפעם אחת ביזהו אחד מעשירי הקהילה בבית הכנסת, והרב לא ענה לו. למחרת היום הלך הרב אל בית העשיר והביא לו סלסלה מלאה בכל טוב ואמר לו: "אתה הענקת לי דבר כזה גדול, איני יודע איך להודות לך. כבר שנים שאני מכהן כרב ואף אחד לא ביזה אותי ואתה פשוט נתת לי את המתנה הגדולה ביותר שאפשר לתת לבן אדם- עלבון. אינך יודע איזו עליה רוחנית גדולה היתה לי מכך ואני מרגיש שאני חייב להודות לך על כך".

ד. חולאים רבים באים על האדם מפני שהוא שרוי בצער ומרירות על מאורעות שהתרחשו עימו במשפחה, בחברה, בעבודה וכו', אם יאחז במידת הסבלנות הוא יצליח לעבור את מאורעות אלו במנוחה ולא בריתחה (לראש יוסף לגר"י ולעקנין סכלנות עמ' כה).

דוגמא ממעשה שהיה: מספרת הגמרא (מגילה כח): שאלו התלמידים את רבי זירא: במה הארכת ימים?

השיב להם שמימי לא הקפיד בתוך ביתו ונהג תמיד בסבלנות. שאל רבי עקיבא את רבי נחוניא הגדול: במה הארכת ימים? השיב לו: שמימי לא קיבל מתנות ולא עמד על מידותיו - דהיינו לא הקפיד וקיבל הכל באורך רוח.

ה. יזהר מאוד להרגיל את עצמו במידת הסבלנות, שיהיה מתרצה (משלים) לכל מה שיארע לו. אפילו יחרפהו אדם בפניו, לא ישיב לו כלל וידע שהכל מאת ה' בעבור עוונותיו שהמה המחרפים אותו. ואם יקבל את הדין באהבה בוודאי ירומם הקב"ה את קרנו למעלה עבור זה בעולם הזה ובעולם הבא (נתיבות יושע עמ' 121, חפץ חיים שמירת הלשון ענין התבונה פ"ח). כמו שאמרו חז"ל (גמ' שבת פח):

"הנעלבין ואינן עולבים, שומעים חרפתן ואינן משיבין, עושים (מצוות) מאהבה (לה)", ושמחים בייסורים (ששומעים עלבונם ומקבלים אותם באהבה) עליהם הכתוב אומר (סופטים ה, לא): "ואוהביו כצאת השמש בגבורתו" (הסבר הפסוק: הנעלבין ואינם עולבים נחשבים כאוהבי ה' והשכר מידה כנגד מידה: כוון ששמע חרפתו התכרכמו פניו יבהיקם ה' מאור השמש (מלכות דוד סס) (חפץ חיים סס).

דוגמא ממעשה שהיה: מובא על דוד המלך ע"ה (סמואל ב, טז) שבשעה שחרפו וקיללו שמעי בן גרא רצו עבדיו להורג, אמר להם דוד: "הניחוהו, ה' אמר לו קלל".

ואמרו חז"ל שבאותה שעה זכה דוד להיות רגל רביעית למרכבה של השכינה שהיא השגה מאוד מיוחדת שזוכים ע"י מידת הסבלנות וממנו ראוי שיצא משיח צדקנו שיגאל את עם ישראל (ש"ת יהודה יעלה אסאל ח"א חלוק"ה סי' ד"ה שז מלאתי, לראש יוסף עמ' לה, שמירת הלשון חפץ חיים סס).

וכל דין זה כשמבזים אותו אישית אבל אם העלבון קשור לתורה או ה' יתברך אזי צריך להגיב במלוא התוקף על בזיון התורה או ה' יתברך (סס).

ו. מובא בגמרא (גמ' חולין פט.) אמר רבי אילעא: אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבולם פיו בשעת מריבה ואינו משיב דבר למחרפו שנאמר (איוב כו, ז) "תולה ארץ על בלימה".

רבי אבהו אומר: אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שמשים עצמו כמי שאינו שנאמר: (דברים לג כז) "ומתחת זרועות עולם" מי שמשים עצמו למדרס תחת כולם הוא הזרועות שמחזיקים את העולם. הסבר: רב אילעא סובר שהעולם מתקיים בשביל מי שבולם את עצמו בשעת מריבה אך יכול להיות שבליבו כועס ומצטער על מי שחרפו.

ורבי אבהו מוסיף שאין העולם מתקיים אלא רק על מי שמשים עצמו כמי שאינו, דהיינו שגם בליבו אינו כועס אלא חושב שאדרבא היה ראוי לחרפות גדולות יותר – על אחד כזה העולם מתקיים (כן יהודע לזכ"ח).

ז. אחת הדרכים להגיע לסבלנות היא כשאדם מדבר בשקט ובנחת.

הסבר: כמו שמופיע באיגרת הרמב"ן (ששלח לבנו מעכו לברצלונה) "שמע בני מוסר אביך ואל תיטוש תורת אמך, תתנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת, לכל אדם, ובכל עת, ובזה תנצל מן הכעס שהיא מידה רעה להחטיא בני אדם...".

הלכות ל"ג בעומר

א. נוהגים להרבות שמחה ביום ל"ג בעומר שהוא יום ההילולא של רבי שמעון בר יוחאי (סי' תלג ס"ב זכרמ"א) ואין אומרים בו תחנון בתפילה (סס) [והוא הדין במנחה של ערב ל"ג בעומר (משנ"ב ס"ק ט)].

ב. יש נוהגים לערוך לימוד בליל ל"ג בעומר במנין וללמוד משבחי רבי שמעון בר יוחאי המפוזרים בש"ס ובזוהר הקדוש ומנהג יפה הוא (החיד"א במורה אכזע אות רכג).

ג. נוהגים להדליק בל"ג בעומר מדורות ונרות לכבוד רבי שמעון בר יוחאי [בכל רחבי הארץ] (טעמי המנהגים עמ' רעב ס"ד).

הטעם: לפי שיום פטירתו של רבי שמעון בר יוחאי היה היום הארוך ביותר, ובאותו יום גילה את סודות הזוהר ולא היתה לשמש רשות לשקוע עד שסיים סודותיו שאז עלתה נשמתו למרום, וגם לרמוז על האש שהיתה שורה על הבית כל אותו יום פטירתו כמובא בזוהר הקדוש (סס).

ד. מותר לשמוע שירים עם מוזיקה לכבוד התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי [בכל הארץ] כבר בליל ל"ג בעומר (תורת מועדים לגר"ד יוסף פסח פ"ב ס"כ, קיאור ילקו"י לגר"י יוסף ח"ב סי' תלג ס"ט).

ה. לענין תספורת וגילוח:

הספרדים: נוהגים שלא להסתפר ולא להתגלח עד ל"ד בעומר (יום רביעי בבוקר (ש"ע סי' תלג ס"ב) לאחר נץ החמה (משנ"ב ס"ק י).

האשכנזים: נוהגים שלא להסתפר ולא להתגלח עד ל"ג בעומר בבוקר (הרמ"א סי' תלג ס"ב).

ו. לענין נישואין:

הספרדים: נוהגים שלא לשאת אישה עד (ש"ע ס"א סס) ל"ד בעומר (יום רביעי בבוקר (חזו"ע יו"ט עמ' קג-דנד ילקו"י סס, תורת מועדים סס), לאחר נץ החמה (תורת מועדים סס).

האשכנזים: נוהגים שלא לשאת אישה עד ל"ג בעומר בבוקר (הרמ"א סס סי' תלג ס"א) ויש מהאשכנזים שמקילים מליל ל"ג (שני בלילה) (פסקי תשובות לגר"א מנלצוס סי' תלג ס"א תורת מועדים ועוד).

לאיחוד דרוש מפיץ בהתנדבות לחלק את העלון במספר מושבים באזור אשדוד מידי שבוע

העלון מוקדש לעילוי נשמת אילנה ניסים בת אידה ע"ה ת.נ.צ.ב.ה

טל': 08-8644452 אתר העלון: alonthaiud.co.il דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com
אנו זקוקים עדיין לתרומות - שם חשבון: האיחוד פרשת שבוע מסי' חשבון: 111396 סניף: 516 בנק מסד 46